Lékařská fakulta
Univerzity Palackého
v Olomouci

Klinika ústní, čelistní
a obličejové chirurgie

OPONENTSKÝ POSUDEK HABILITAČNÍ PRÁCE

AUTOR: MUDr. Vladimíra Schwartzová, Ph.D., MPH

NÁZEV: Faktory ovplyvňujúce úspešnosť viskosuplementačnej liečby ochorení temporomandibulárního kĺbu

OBOR HABILITAČNÍHO ŘÍZENÍ: Zubné lekárstvo

FAKULTA: Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

Autorka se v habilitační práci zaměřila na komplexní analýzu možností miniinvazivní terapie onemocnění temporomandibulárního kloubu. Zejména z pohledu zásadních činitelů biologických, technických a psychosociálních. Zvláště se věnuje významu viskosuplementace kyselinou hyaluronovou. Tento souhrnný pohled na miniinvazivní léčbu čelistního kloubu je z hlediska preklinického i klinického pohledu velmi příjemný a přínosný ve své takto ucelené podobě.

Tato problematika bývá dobře prezentována a diskutována jak na vědeckých sympóziích, tak i v odborné literatuře. Komplexní souhrn poznatků však zlepšuje vnímání tohoto tématu s jistým nadhledem a pomáhá lepší orientaci a volbě léčebné modality v klinické praxi. Proto bych rád už v úvodu oponentského posudku vysoce ocenil myšlenku a cíl habilitační práce.

Předkládaná habilitační práce má 180 stran a je členěna do 12 kapitol včetně úvodu, závěru, seznamu literárních zdrojů a příloh. Jednotlivé části habilitační práce jsou přehledně označeny s logickou návazností. Odborný text je výborně dokumentován 27 obrázky včetně grafů a 18 tabulkami. Výsledky jsou velmi kvalitně statisticky zpracované. Seznam literárních pramenů obsahuje dostatečné množství 170 publikací převážně z anglické jazykové oblasti. Zde oceňuji i uvedené citace ze slovenské a české odborné literatury. Disertace je psána dobrou slovenštinou s minimem překlepů a chyb, které nejsou na závadu kvality, nebo srozumitelnosti textu.

Doc. MUDr. et MUDr. Peter Tvrdý, Ph.D., přednosta kliniky
Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie LF UP v Olomouci
I.P. Pavlova 6 | 779 00 Olomouc | T: 588 444 552
peter.tvrdy@fnol.cz | www.lf.upol.cz

Cíle habilitační práce:

Hlavním cílem předložené habilitační práce byla analýza faktorů ovlivňujících úspěšnost viskosuplementace u onemocnění čelistního kloubu v souvislosti s bilologickými, technickými a psychosociálními činiteli klinické odpovědi na zvolenou léčebnou modalitu. V rámci toho autorka hodnotila účinnost terapie z hlediska redukce bolesti a zlepšení funkce, zaměřila se na vliv techniky artrocentézy v kombinaci s aplikací kyseliny hyaluronové, identifikovala faktory, které ovlivňují výsledek léčby, zejména biologické a psychosociální a jejich vzájemnou interakci.
Stanovené cíle byly splněny, včetně návrhu podněntných doporučení pro klinickou praxi.

Obecná část:
V úvodní části je v několika podkapitolách podrobně rozpracována tematika čelistního kloubu od anatomie, přes klasifikaci temporomandibulárních poruch až k užšímu pojednání o miniinvazivní terapii se zaměřením na viskosuplementaci. Samostatně pak autorka přibližuje problematiku psychosociálních vlivů na úspěšnost léčby temporomandibulárních poruch.

Vlastní práce, materiál a metodika:

Vlastní práce je v metodice rozdělena na dvě základní linie výzkumu. První část vychází z retrospektivní studie efektivity miniinvazivní terapie, které součástí bylo srovnání různých technik artrocentézy s různými protokoly intraartikulární aplikace léčebných prostředků včetně viskosuplementace kyselinou hyaluronovou.
Druhá část je zaměřena na hodnocení psychologických charakteristik pacientů s temporomandibulární poruchou, jejich vnímání stresu, úzkosti a depresí ve srovnání s kontrolní skupinou zdravých respondentů.

Doc. MUDr. et MUDr. Peter Tvrdý, Ph.D., přednosta kliniky
Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie LF UP v Olomouci
I.P. Pavlova 6 | 779 00 Olomouc | T: 588 444 552
peter.tvrdy@fnol.cz | www.lf.upol.cz

Dosažené výsledky:

Dosaženými výsledky se autorka dostává na úroveň zahraničních citovaných prací. Miniinvazivní metody léčby představují významnou část komplexní terapie onemocnění čelistního kloubu. Pokud se dodrží indikační požadavky a přesná technika provedení, zvyšuje se šance na dobrou klinickou odpověď. I když často je potřebné postupovat individuálně vzhledem ke konkrétnímu pacientovi a jeho potížím. Zejména kombinace artrocentézy s aplikací kyseliny hyaluronové významně zvyšuje procento úspěšnosti léčby. Není však závislé na zvoleném způsobu artrocentézy a konkrétní formě aplikovaného léčiva. Výraznější efekt léčby nastává u pacientů s vyšší vstupní intenzitou bolesti. Svoji roli prokazatelně sehrává i pohlaví, kdy je známo z literatury i klinické zkušenosti častější zastoupení temporomandibulárních poruch u žen.
Z pohledu psychosociálního vlivu je významným činitelem subjektivní vnímání vztahu mezi stresem a symptomatologií kloubních poruch, které může mít vliv na percepci bolesti a tím i na výsledný efekt terapie.
Autorka předkládá i konkrétní výstup pro rutinní klinickou praxi, kde doporučuje kombinaci artrocentézy a aplikaci kyseliny hyaluronové a zároveň apeluje na komplexní zhodnocení psychosociálních faktorů, které mohou mít vliv na průběh onemocnění i výsledek léčby.

Dotazy na autorku:

Jednou z možností objektivního hodnocení výsledků miniinvazivní terapie TMD je analýza zánětlivých mediátorů v kloubní tekutině, získané při artrocentéze. Využili jste tuto možnost? Pokud ne, tak proč?

Procházeli pacienti s TMD a kontrolní skupina pacientů v druhé výzkumné linii i psychologickým vyšetřením?

Doc. MUDr. et MUDr. Peter Tvrdý, Ph.D., přednosta kliniky
Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie LF UP v Olomouci
I.P. Pavlova 6 | 779 00 Olomouc | T: 588 444 552
peter.tvrdy@fnol.cz | www.lf.upol.cz

Lékařská fakulta
Univerzity Palackého
v Olomouci

Klinika ústní, čelistní
a obličejové chirurgie

Závěrečné vyjádření:

Mohu konstatovat, že MUDr. Vladimíra Schwartzová, Ph.D., MPH. splnila požadavky kladené na habilitační práci v oboru „zubné lekárstvo“. Proto doporučuji vědecké radě Lékařské fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě přijmout předloženou habilitační práci k obhajobě a navrhuji udělení akademického titulu docent v oboru zubní lékařství.

V Olomouci dne 20. 08. 2026

doc. MUDr. et MUDr. Peter Tvrdý, Ph. D.

Doc. MUDr. et MUDr. Peter Tvrdý, Ph.D., přednosta kliniky
Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie LF UP v Olomouci
I.P. Pavlova 6 | 779 00 Olomouc | T: 588 444 552
peter.tvrdy@fnol.cz | www.lf.upol.cz